

ANALIZA POZIȚIEI FINANCIARE REALE A FIRMEI

LECT.UNIV.DR. CAMELIA BURJA

Universitatea “ 1 Decembrie 1918” Alba Iulia

Alba Iulia, Str.Nicolae Iorga, nr.11-13

Tel: 0258/811512 Email: cameliaburja@yahoo.com

Synthetically express the information concerning to patrimony situation and the financial results, the balance, in its form of balance sheet, allows knowing the goods below to the company. It presents sufficient information for some analysis concerning the past or future situation of the economic and financial performances of the firms, so it is illustrate by the company's accounting evidences.

Deși bilanțul contabil exprimă fidel mărimea patrimoniului unei întreprinderi, el arată imaginea averii acționarilor înregistrată de contabilitate și care poate fi diferită, comparativ cu valoarea de piață a acesteia. Mărimea reală a patrimoniului aflat în exploatare poate suferi corecții în funcție de diminuarea sau majorarea valorii unor bunuri economice ale firmei până la nivelul valorii de piață, asimilarea unor bunuri aflate în locație pe o perioadă mare de timp, bunurilor proprii, eliminarea unor active „fictive”, în special în cazul extrem al lichidării firmei etc.

Din aceste motive, în procesul de analiză financiară se dovedește necesară întocmirea *bilanțului financiar* ca și instrument care permite evaluarea patrimoniului întreprinderii la valoarea sa actuală și determinarea pe această bază a poziției reale deținută de firmă. El se determină în special cu ocazia intrării firmelor în stare de încetare sau reducere substanțială a activității dar se recomandă și în cazul continuării activității economice în scopul stabilirii valorii de piață a întreprinderii și a aprecierii juste a performanțelor economico-financiare ale acesteia.

Bilanțul financiar permite verificarea solvabilității pe termen scurt și pe termen lung și oferă informații prețioase din acest punct de vedere, creditorilor – pentru aprecierea corectă a posibilităților de recuperare a banilor, și acționarilor – pentru cunoașterea reală a averii de care dispun.

Pentru redactarea unui bilanț financiar se pornește de la bilanțul contabil căruia i se aduc unele corecții necesare ce vizează atât operațiuni de retratare și reevaluare a unor posturi de activ și de pasiv cât și operațiuni de reclasare a acestora conform cu optica lichiditate-exigibilitate, specifică noului instrument de analiză.

Modificările **activului contabil** avute în vedere pentru întocmirea bilanțului financiar sunt:

- eliminarea unor imobilizări necorporale precum: cheltuieli de constituire, cheltuieli de cercetare-dezvoltare, fondul comercial, considerate „non-valori” în cazul

- lichidării firmei; se diminuează corespunzător, cu sumele respective și capitalurile proprii;
- eliminarea cheltuielilor înregistrate în avans, care în cazul intrării firmei în stare de încetare a activității, nu mai generează beneficii;
- în optica continuării activității, în funcție de destinația lor economică, cheltuielile înregistrate în avans se includ la active imobilizate dacă privesc imobilizările și sunt deci, aferente unei perioade mai mari de un an, sau se înregistrează la active circulante dacă vizează constituirea de stocuri și creanțe pe o perioadă mai mică de un an de zile;
- majorarea sau micșorarea valorii unor active (clădiri, terenuri, titluri de participare, stocuri) pentru a se obține valoarea actualizată a patrimoniului; în același sens se corectează și valoarea capitalurilor proprii (diferențe din reevaluare);
- includerea unor bunuri care nu fac parte din patrimoniu, dar care se află în locație de gestiune, în activul bilanțului financiar. Ele sunt folosite de întreprindere o perioadă mare de timp și produc efecte ca și bunurile proprii. Activele imobilizate aflate imobilizate aflate în leasing sau închiriate se înregistrează la imobilizări corporale cu valoarea lor netă iar în pasiv vor figura la împrumuturi pe termen lung, modificând capitalurile permanente;
- includerea efectelor scontate neajunse la scadență, elemente ce semnifică un credit curent acordat întreprinderii, la postul Disponibilități bănești din activ iar în pasiv la Datorii pe termen scurt.

În **pasivul bilanțului financiar**, pe lângă modificările corespunzătoare corecțiilor activului mai apar și alte modificări în grupele bilanțiere:

- sumele datorate asociaților care rămân o perioadă îndelungată de timp la dispoziția întreprinderii, trebuie incluse în categoria capitalurilor proprii;
- subvențiile pentru investiții și provizioanele vor fi înregistrate la capitaluri proprii sau datorii cu o valoare micșorată cu impozitul pe profit aferent, care la rândul lui va fi inclus în categoria datoriilor pe termen lung sau scurt în funcție de perioada în care subvențiile sau provizioanele vor fi înregistrate ca venituri;
- veniturile încasate în avans vor fi asimilate capitalurilor proprii sau se vor înregistra în categoria datoriilor pe termen mediu sau lung dacă sunt aferente unei perioade mai mari de un an și în categoria datoriilor pe termen scurt, cele corespunzătoare unei perioade mai mici de un an. În optica lichidativă, veniturile înregistrate în avans se diminuează din capitalul propriu;
- profitul nerepartizat din cadrul capitalurilor proprii va fi diminuat cu valoarea dividendelor de plată, ce se vor trece la datorii pe termen scurt;
- capitalul subscris și nevărsat va diminua capitalurile proprii în paralel cu diminuarea creanțelor cu grupuri și persoane din activ.

Modul de construcție a bilanțului financiar impune o reclasare a grupelor bilanțiere în funcție de stricta lor lichiditate și exigibilitate:

- titlurile sau creanțele din categoria imobilizărilor financiare vor fi trecute la active circulante dacă scadența lor este sub un an;
- stocurile cu mișcare lentă și cele de siguranță dacă există vor fi trecute în categoria activelor imobilizate;
- datoriile aferente unei perioade mai mari de un an, indiferent de natura lor, vor fi incluse în capitalul permanent;

- provizioanele în funcție de perioada pentru care se constituie sunt asimilate capitalurilor proprii (cele reglementate), datoriilor pe termen mediu și lung sau datoriilor pe termen scurt.

Importanța bilanțului financiar pentru aprecierea valorii reale a firmelor se poate pune în evidență pe baza situațiilor financiare depuse de administratorii unei societăți comerciale (tabel nr. 1) și a unor informații suplimentare rezultate din acțiunea de reevaluare a activelor, situația mijloacelor fixe deținute în leasing, termenele de scadență a datoriilor.

Tabel nr. 1 Situația patrimoniului

mil lei

Indicatori	2003	2004
A. Active imobilizate - Total	37603	77739
- Imobilizări necorporale	661	490
- Imobilizări corporale	36920	76095
- Imobilizări financiare	22	1154
B. Active circulante – Total	48650	58170
- Stocuri	35207	39678
- Creanțe	11287	16478
- Casa și conturi la bănci	2156	2014
C. Cheltuieli în avans	67	69
D. Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă de până la 1 an	23723	21103
E. Active circulante nete, respectiv datorii curente nete	24994	36425
F. Total active minus datorii curente	60596	113164
G. Datorii ce trebuie plătite într-o perioadă mai mare de 1 an	583	7954
H. Provizioane pentru riscuri și cheltuieli	0	0
I. Venituri în avans	2001	1711
- Subvenții pentru investiții	0	0
- Venituri înregistrate în avans	2001	1711
J. Capital și rezerve		
I. Capital	25175	38043
- capital subscris nevărsat	0	0
- capital subscris vărsat	25175	38043
- patrimoniul regiei	0	0
II. Prime de capital	0	19857
III. Rezerve din reevaluare	-	-
IV. Rezerve	23233	31108
V. Rezultatul reportat		
Sold C	11605	16202
VI. Rezultatul exercițiului financiar		
Sold C	14192	17322
Repartizarea profitului	14192	17322
Capitaluri proprii - Total	60013	105210
Capitaluri - Total	60013	105210

Informațiile suplimentare necesare întocmirii bilanțului financiar sunt:

- valoarea de piață a imobilizărilor corporale la sfârșitul anului este 82500 mil lei;
- imobilizările financiare până la un an au o valoare de 620 mil. lei;
- creanțele cu termen de decontare mai mare de un an sunt de 14230 mil. lei;
- valoarea brută a bunurilor deținute în leasing este de 79234 mil. lei, amortizarea cumulată până la data analizei fiind de 45560 mil. lei;
- cheltuielile înregistrate în avans sunt aferente unei perioade mai mari de un an;
- veniturile înregistrate în avans sunt aferente unei perioade mai mici de un an;
- există stocuri fără mișcare în valoare de 11475 mil. lei.

Tabel nr.2. Bilanț financiar la 31 dec 2004

mil lei

ACTIV		PASIV	
A. Active imobilizate – Total	142972	A. Capital permanent	153243
- Imobilizări necorporale	490	A1. Capitaluri proprii – Total	111615
- Imobilizări corporale - Total	116174	I. Capital	38043
- Imobilizări corporale proprii	82500	- Capital subscris și nevărsat	0
- Imobilizări corporale leasing	33674	- Capital subscris și vărsat	38043
- Imobilizări financiare > 1 an	534	II. Prime de capital	19857
- Stocuri fără mișcare	11475	III. Rezerve din reevaluare (sold C)	6405
- Creanțe >1 an – Total	14299	IV. Rezerve	31308
- Creanțe propriu- zise > 1 an	14230	V. Rezultatul reportat (sold C)	16202
- Cheltuieli în avans	69	VI. Rezultatul exercițiului financiar	
B. Active circulante –Total	33085	Sold C	17322
- Imobilizări financiare < 1 an	620	Repartizarea profitului	17322
- Stocuri	28203	A2. Datorii pe termen mediu și lung	9665
- Creanțe < 1 an	2248	- Datorii propriu-zise pe termen mediu și lung	7954
- Casa și conturi la bănci	2014	- Valoarea rămasă a imob. în leasing	33674
		A3. Provizioane > 1 an	0
		B. Datorii pe termen scurt - Total	22814
		- Împrumuturi pe termen scurt	21103
		- Venituri înregistrate în avans	1711
		- Provizioane < 1 an	-
		- Datorii comerciale	-
		- Datorii sociale și fiscale	-
		- Alte datorii	-
TOTAL ACTIV	176057	TOTAL PASIV	176057

Comparativ cu averea înregistrată la valoarea contabilă, de 135978 mil. lei, evaluarea patrimoniului firmei făcută la sfârșitul anului 2004, oglindită în bilanțul financiar din tabelul nr.2, relevă o valoare de piață de 176057 mil. lei, mai mare cu 29,5 %.

Tabel nr. 3

Indicatori ai poziției financiare	Bilanț contabil	Bilanț financiar
Activ economic, mil. lei	135978	176057
Rata stabilității financiare	8,3	8,7
Rata autonomiei financiare globale	77,4	63,4
Rata securității financiare	1322	267
Rata rentabilității financiare	16,5	15,5
Rata rentabilității economice	12,7	9,8

Față de rentabilitatea financiară de 16,5 % reieșită din datele contabile, rentabilitatea financiară reală a firmei este de doar 15,5 %, adică în scădere cu 1 %. Eficiența mai scăzută a patrimoniului real se datorează creșterii mărimii capitalurilor proprii pe seama majorărilor rezultate din reevaluarea bunurilor corporale. În aceste condiții, în cazul continuării activității economice firma în cauză va trebui să își reorganizeze activitatea astfel încât printr-o mai bună gestionare a capitalurilor proprii să își mărească capacitatea de a genera profit. Pe baza corelației dintre capitalul permanent și totalul patrimonial se poate determina rata stabilității financiare. Nivelul majorat al ratei în cazul bilanțului financiar, indică diminuarea riscului real al activității firmei, și implicit, reflectă o creștere a siguranței financiare realizată pe seama creșterii capitalurilor proprii și a datoriilor pe termen lung, precum în exemplul prezentat sau prin sporirea rezervelor, a rezultatului reportat etc.

Pentru compararea gradului în care firma poate face față obligațiilor de plată se calculează rata autonomiei financiare globale. Se constată că în realitate firma are un grad mai redus de solvabilitate (63,4 % în bilanțul financiar față de 77,4 % în bilanțul contabil), totuși încadrându-se între limitele de 50-66 %, se apreciază că are o solvabilitate bună. Semnificativă este și rata securității financiare exprimată pe baza bilanțului financiar, 267 %. Având capacitate reală bună de a face față datoriilor pe termen mediu și lung, se constată însă că imaginea oferită de contabilitate este totuși supraevaluată (este mai mare de aproximativ 5 ori).

Prin prisma analizei efectuate cu ajutorul bilanțului financiar se poate aprecia că întreprinderea are o bună poziție financiară, valoarea reală a firmei este mai mare decât cea contabilă, are un grad ridicat al autonomiei financiare și un grad scăzut al riscului financiar exprimat prin solvabilitatea acesteia. În situația în care întreprinderea își va continua activitatea și îmbunătăți gestionarea resurselor, acționarii, managerii și creditorii pot avea garanția rambursării creanțelor deținute la firmă, inclusiv a unei remunerări corespunzătoare propriei participări la activitatea economică.

Bibliografie:

1. Bușe L –., *Analiză economico-financiară*”, Editura Economică, București, 2005.
2. Burja Camelia, - „Analiză economico-financiară”, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2005.
3. Stancu I., – „Finanțe, teoria piețelor financiare”, Editura Economică, București, 2002.
4. Spătaru L., *Analiza economico- financiară*, Editura Economică, București, 2004.